

8
77
.9

~~Ober~~
~~W~~
W

Ed. 50

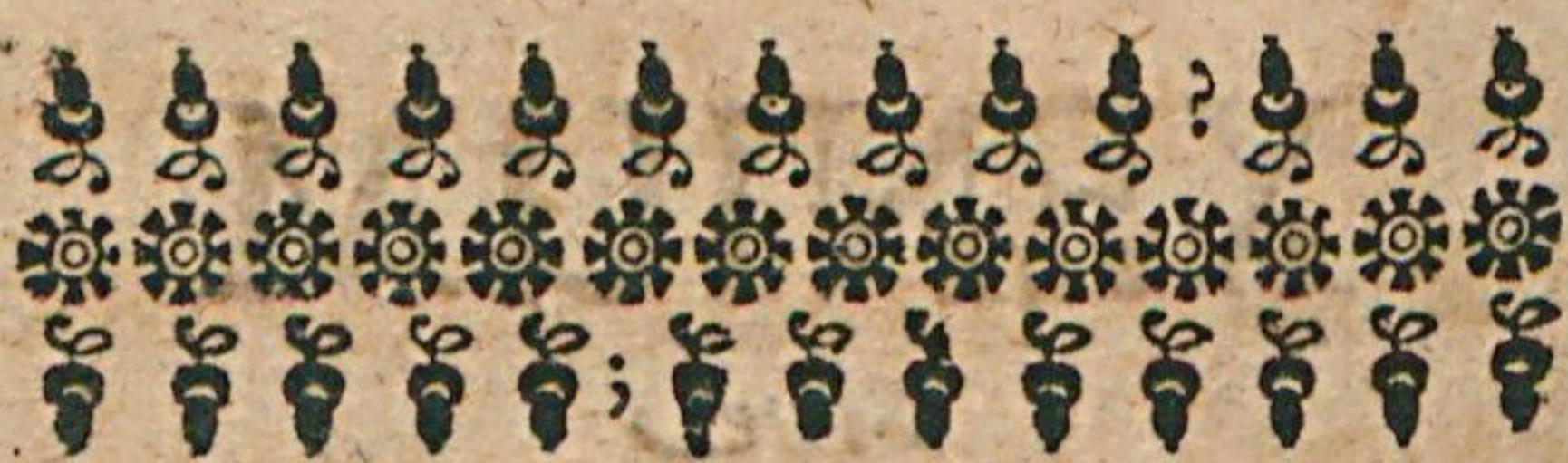
5

XENIUM
Sive
De
USU ET PRÆ-
STANTIA
NIHILLI,
DISSERTATIO
Ex
A V E L L I N O
MARPURGENSI
Editionis ultima.

Marpurgi Hassorum.

Typis SALOMONIS SCHADEWITZII,
Academie Typogr.
ANNO M. DC. ICO. LVI.

V I R O
NOBILI, AMPLISSIMO,
CONSULTISSIMO
DN. JUSTO
HENRICO H̄eydfelden/
JCto Celeberrimo,
Consiliario Nasso-
vico intimo,
Nuper ad pacis Negotia Mona-
sterium Delegato Plenipo-
tentiaro,
*Domino & Patrono suo stu-
diosè venerando.*

Annus jam labitur vi-
gesimus ex quo hæc
de Nihilo Oratio in publi-
cum primùm prodiit , in-
vectiva in corrupti seculi
mores , & inanes hominū
curas, quæ , quicquid leve
& inane est in animo , se-
cundâ aurâ sustollunt, &
crassâ negligentiâ igno-
rant, quam tenue momen-
tum sit inter OMNIA &
NIHIL. Timebatur pro-
pterea publica invidia, fi-
dem tamen , quod admi-

300001.):(z: ratione

ratione dignum , invenit
tantam , ut typis tertium
excusæ exemplaria, omnia
distracta , & divendita,
plurimis desiderium sui
reliquerint. De novo igi-
tur recudendæ cum Pa-
tronus constituendus fo-
ret, in Te Vir Amplissime
incidi, qui Authorem Dn.
Schuppium, non tantum
singulari amicitiæ nexu-
colis, sed & contemptoris
animi adversus vanitatum
Iudibria gloriam mereris.

Maximæ

Maximæ insuper culpæ
reus essem , si illius obli-
viscerer documenti, quod
ad exterosabiturienti mi-
hi serio inculcabas : *Vt sc.*
cogitarem in qua tempora
natus essem , animumq;
firmaře constantibus ex-
emplis. Non constantiori
ad omnia bona firmare me
posse, quam Tu o Ipsius,
certo mihi semper persua-
si: vitam enim quam degis
si intueor, posset ad imita-
tionis exemplar id solum'

J:(3 suffi-

sufficere. Qui quisquiliā,
quas alii anxie curant, tan-
quam bonae mentis impe-
dimenta relinquis ; si que
quod otium à negotiis pu-
blicis contingat, id Musis.
Tuis tribuis , sed talibus,
quæ Publicum decent.
Nec Illustrissimum Nas-
toviorum Principem ea-
vitæ Tuæ integritas latuit,
qui ideo Te juventutis
Moderatorem Optimo
Filio(quem fata nuper ab-
stulisse , & à divino Nu-

mine

mine Germano Orbi mō-
stratum, non verò datum
fuisse , in recenti tristitiae
sensu est) ad Gallos & Ita-
los destinavit; & denique
ne Virtutibus Tuis prœ-
mium deesset, ad pacis ne-
gotia Monasterium able-
gavit, ut ibidem commu-
nem Comitum Confœ-
deratorum causam ageres.
Si non aliâs, hâc ipsâ nego-
tiatione consecutus es id,
quod inter mortales ma-
ximè

Pulchrum

*Pulchrum, eminere inter Illustres Viros
consulere Patria.*

Hoc solo omnes alios su-
peras , ut cum fueris
omnia , omnia modestâ
prudentiâ moderatus fue-
ris; cum egeris omnia , ita
egeris quasi ageres Nihil.
Vale & fave.

Ampl. Tuæ

addictissimo

GEORGIO Lindern.

I.

CUM DEO.

AUDITORES
NOBILISSIMI, DOCTIS-
SIMI, PRÆSTANTISSIMI,
AMICI,

Plurimum honorandi & dilecti.

Non arbitror, ullum ve-
strum ambigere, quām
sincero & fraterno amo-
re erga vos sim incensus.

Nec vicissim unquam du-
bitavi de reciproco vestro in me affe-
ctu, quem semper instar preciosissimi
thesauri & amplissimi patrimonii feci.

Quemadmodum igitur Hectori ad
bella ituro, permixta basiis monita in

O cassi-

cassidem ingessit Andromache. Quemadmodum peregrèabituris maritis, inter vota & lachrymas multa loquuntur sollicitæ conjuges : ita veniam dabitis abundantanti affectui meo, si in Exordio novi hujus anni, quem omnibus felicissimum precor , paucis vos allocutus fuero. Fateor me hactenus in refocil- landis eloquentiæ studiis , nec vestra nec mea vota adæquare potuisse. Sed & cogitare vos jubeo , magna difficulter resurgere , postquam de fastigio suo lapsa sunt semel. Quemadmodum igitur ille pictura sua tectus , ita ego ha- ctenus sparsis subinde pagellis nonnullis , monitores provocavi , eorumque monita in usum meum converti. Sed, ne quid dissimulem , tacitus quandoque surrexi in indignationem sutoris ultra crepidam. Nunc , cum genius meus non patiatur mediutius abesse à rerum divinarum serio & non superficiario studio , cui parentum meorum vota à primis

O R A T I O.

primis incunabulis me consecrârunt,
Deum supplex adoro, ut jam de hinc
Annale celeberrimæ Academîæ hujus
nobilitentur pulcherrimo restauratæ
Eloquentiæ elogio. Concipite pares
spiritus, quotquot adestis, commilito-
nes, nec de felicitate successus despera-
te. Planè constitui tempora ab ipsâ na-
turâ ad quietem refectionemque data
in acerrimum labore convertere &
singulari quodam impetu ruere in am-
plexum Euphradiæ, ut & sitim vestram
sedare & huic laborum speciei finem
imponere possim. Iterum iterumque
Deum mecum invocate, ut proposito
huic faveat.

Cæterùm fortasse Xenium quoque
à me expectatis? Sed hactenus nihil
effecimus, proinde vobis *Nihil* dabo.
Persarum Monarcha aquam rustici
manu porrectam, quia amantis, non.
rejecit. Si rectè novi vestrum in me
affectum, nec vos contemnetis hoc

O 2 meum

meum *Nihil*, sed potius cogitabis,
quantus ejus in universâ vitâ humanâ
siet usus, quanta præstantia. Interest
permultum, quam quisque habeat pa-
triam, adeo ut JCtis ansam dederit quæ-
rendi, an natio hominis infamata indi-
cium ad torturam faciat, nec ne? Ita
non minus refert, Agamemnōne vel
Thersite quis sit natus. Est enim in e-
quis, est in juvencis patrum virtus.
Quemadmodum igitur fortes creantur
fortibus & bonis, ita ex nihilo nascitur
nihil. Cæterū Oratores nostri non
postremum rei ex genere demonstra-
tivo tractandæ argumentum petunt ab
antiquitate. Quanquam ego semper
judicavi, antiquitatem, rem neque bo-
nam facere, neque malam. Nam si
omne antiquum bonum, bonus esset
Diabolus. Si omne antiquum malum,
malus esset Deus. Nihilominus si de
nihili antiquitate audire desideratis, sci-
tote, nihil fuisse ante creationem mun-
di, &

O R A T I O.

5

di & totum mundum ex nihilo creatum. Nuper perlustrabam emblematā Jacobi Catzii, JCti, ubi sculptam videbam simiam, quæ amplexu suo problem suam fovebat, cuius labra assiduis osculis purpurabat. Adscripta erant hæc verba: *Nunquam deformis amica.* Et sane, ita fieri amat, ut suum cuique pulchrum videatur. Corydon tamen semper putat Galateā suā formosius esse Nihil. Quicquid sit, videmus patres filias suas gibbo, varice, strumā, balbutie, lippitudine aut aliis corporis animique vitiis fæde deformes, præ cæteris benè dotare, saltem ut procos invitent possidentes Nihil. Sane, in literis & moribus perfectum videtur NIHIL. Josephus Scaliger fuit eruditio[n]e Idumæus, Arabs, Syrusque & Indus, Chaldæus, Æthiops, Græcus, Latinus, Thuscus, Britannus, Gallus. Hispanus, Batavus. Ex ejus schola prodijit Doctissimus Heinsius, cuius facun-

O 3

dia

diæ & sapientiæ nemo præferendus ex antiquis illis Atheniensibus Romanis-
ve. At is hoc utitur Symbolo: QUAN-
TUM EST QUOD IGNORAMUS! Quan-
tò satius esset, ut hoc symbolo uteatur
Zipphusius, qui didicit Nihil? Petrus
Ronsardus Gallus, Poeta erat ingenio-
sissimus, natus eodem anno, quo Galli
infeliciter ad Ticinum fluvium pugna-
runt. Dices, DEUM, jacturam nomi-
nis Gallici eo prælio factam, tanti VIRI
ortu compensare voluisse. Attamen
cùm Guilielmus Sallustius Bartasius,
Heros bellicâ & poeticâ laude illustris,
hebdomate suâ mundi creationem de-
scripsit, Ronsardus ille interrogatus
quid judicaret de Bartasii libro? respon-
dit: Ronsardus in unicâ hebdomade
plus præstítit, quām ego in universâ vi-
tâ meâ, adeoque libro illi in illo genere
præferebat Nihil. Nihil tam facundum
est, ut omnibus omnia ubique & sem-
per persuadere possit. Olim duo Legati
Peru-

O R A T I O.

7

Perusini ad Urbanum V. Pontificem
Romanum Avenione decubentem
missi, paucissimis verbis mandata expo-
nere jussi sunt. Tum alter nulla ægrot-
tantis Pontificis habitâ ratione, verbo-
sè admodum aures animumque ejus fa-
tigavit. Alter vero Pontificis fastidiu[m]
animadvertisens, finienti Collegæ urba-
nè subjunxit: *Sanctissime Pater, hoc et-
iam amplius in mandatis nobis datum, ut
nisi quamprimum petitioni nostræ satis-
facias, Collega hic meus Orationem suam
tibi statim repetat, & dicat adhuc proli-
xius.* Tum Papa maluit potentibus in
omnibus satisfacere, saltem ut dicerent
Nihil. Olim eques Arragonius in au-
lam Hispamicam venit negotiis causâ,
ubi diu à domesticis & Consiliariis Re-
giis elufus, tandem in genua provolu-
tus, Regi ipsi petitionem suam expo-
suit. Rex nutante capite respondebat,
tu verò accipies Nihil. Supplex igitur,
genua Regis exosculans, & humiliter

Q 4

gratias

¶ O R A T I O.

gratias agens, alacris surgebat. Audin' verò, regerebat Rex, TE accepturum NIHIL? Imò, respondebat eques, ideo gratias ago, optime Rex. Nam hoc unico verbo refutâsti sexcenta mendacia ministroruim tuorum, unum ex alio causantium. Si hoc statim audiissem, cum in aulam tuam veni, non solum multorum mensum solicitudine caruisse, sed & sumptibus non exiguis pepercisse. Loquantur alii de fortitudine militum Græcorum & Romanorum. At quid generosius est tot fortissimis belli Ducibus, quos ætas nostra vidi & admirata est? Nihil. Ubi nihil est, ibi & Cæsaris & Suecorum iurisdictio cessat. Gasto Foxius Heros erat fortissimus, pene prius dux quam miles, triumphator quam Imperator. Quid post tantam fortitudinem è campis Ravennatum reportavit? Nihil. Apud Lucianum anima Pythagoræ subinde mutato domicilio, per omnia virorum & mulie-

O R A T I O.

& mulierum, per omnia bipedum & quadrupedum corpora peregrinata singitur. Tandem fatetur, se longè suavius vixisse, cùm fuerit rana, quàm cùm fuerit rex. Non sine causâ ita me Germana fides amet. Nam rana in aquis vivens, si sitim sedavit, bibit Nihil. Ast hoc privilegium homini ratione prædicto, præsertim Germano, sæpe non contingere potest. Fidelitas amici, res est pretiosa, sed rara. Ast quovis fidelissimo amico fidelius est *Nihil*. Mendicus olim alebat canem, quem appellabat *vulgas*. Interrogatus de causâ nominis hujus, respondebat, *vulgas* amicitias utilitate probat. Si canem hunc cibo, me sequitur. Si ipse esurio, præter pediculos me comitatur *Nihil*. Circa hæc tempora servi mutant non conditiones sed Dominos. Euclio servos optat, qui habeant pedes cervinos, aures asininas, dextram sine pice, & os clausum & possint devorare *Nihil* Dio.

O 5 nyfius

nysius Siciliæ Tyrannus , cùm Jovi
Olympio aureum annulum detraxisset,
laneum jubebat imponi. Nam , ajebat,
æstate grave èst aureum , hyeme frigi-
dum , utrique verò tempori aptum èst
aut laneum aut *Nihil*. Xerxes cum in-
genti exercitu suo à Pythio Lydo ma-
gnifico convivio exceptus èst. Et cum
bonus ille Lydus pro filio natu minimo
vacationem militiæ peteret , Xerxes
filium dissectum suspendit, patremque
in medio transire coegit. Sic compen-
diosam artem docuit, quomodo ingrati
homines excogitatâ offendionis specie,
pro beneficiis reddere possint *Nihil*.
Carolus V. admonitus aliquando in
castris, ut leges Germanis militibus de-
vitandâ ebrietate ferret , respondit, id
perinde fore ac si Hispanis imperaret,
ut furarentur *Nihil*. Fridericus Saxo-
niæ Elector in conventu Coloniæ ha-
bito post coronationem Caroli V.
ad se accersivit Erasmus Roteroda-
num

O R A T I O.

mum dicens: quid tandem peccavit mi-
ser Monachus meus Lutherus ? Video
enim omnes illi male velle. Resp. Duo
maxima peccata commisit. Abstulit
Papæ coronam & Monachis ventrem.
Nunc igitur in multis locis habebunt
Nihil. Nuper navis quædam Diabolo
onusta, in mari Oceanico occurrit Mer-
catoribus quibusdam. Mercatores in-
assueto hospitis aspectu perterriti, di-
xerunt : Quò properas? Diabolus re-
spondit, tendo in Italiā. Mundum uni-
versum transivi veluti leo rugiens. In-
terfui furibus, latronibus, aliisque ho-
minibus nequam. Tandem quidam
pœnitentiam agentes dixerunt; Diabo-
lus me seduxit. Dici non potest , quām
infinite & effrænato odio tum prose-
quuti sint miserum me Diabolum. Ibo
igitur ad alios qui præcisâ omni conver-
sionis spe corrumpere & corrumpi se-
culum vocant aut pertinaciter asserunt:
nullum mortalium ulli sceleri operam

O 6

dare,

dare, nisi qui illi perpetrando ab adi-
tibus astris damnatus sit. Si seculi præce-
pto aut inevitabili naturæ decreto pcc-
andi arbitrium imputant, mihi certè
imputabunt *Nihil*. Papa Clericos suos
egregiè vexat, Ipse n. tot uxores habet,
quot vult & miseris his concedit *Nihil*.
Vida ludum Scacchiæ eleganti carmine
descripsit. Putatur autem ludus ille in-
ventus in obsidione Trojanâ, ne mili-
tes Græci sentirent se facere *Nihil*. De-
mônax rogatus, an Philosophus etiam
placentis vesceretur? Quid, inquit, num
putas apes stultis tantum facere mel &
cæteris *Nihil*? Hortensius instructissi-
mam Bibliothecam sibi comparans, si-
milis videtur gibboſo, qui molē, quam
in dorso portat, aspicit nunquam. Nam
& hic in omnibus libris illis legit *Nihil*.
In Vatinii consulatu Romæ magnum
fuit ostentum. Nam co consule neq;
bruma, neque ver, neque æstas, neque
autumnus fuit. Quæritis, quid Vati-
nius

O R A T I O.

13

nus in toto consulatu suo pro emendis
cerasis dederit? *Nihil*. Audacem fortu-
na juvat, cibus edacem. Si vis esse *nihil*,
nihil ede, *nihil* aude. Dives in testa-
mento amicis suis legat omnia bona
sua, quæ si hinc auferre posset, daret
Nihil. Pontius Galateæ *nihil* dat. Di-
cit se omnia daturum post mortem.
Cur ergo non moreris, inquit Galatea.
Bis dat, qui citò dat. Ast qui diu deli-
berat, num dare velit, dat *Nihil*. Qui ad
conjugia se accingunt, interdum modi-
câ dote vendunt libertatem; interdum
vetulas ducunt, ut citius discant tussire;
Interdum Zelotypi fiunt metuuntque
ne Jupiter iterum fiat olor; interdum
agros & jugera crepant, quæ oculatissi-
ma natura nunquam vidit. Vultis hæc
omnia vitare? *Nihil* amate. Phyllis to-
tâ die clamat, conjugio gravius esse
Nihil, ast tota nocte sententiam hanc
refutans, pleno ore fatetur conjugio
suavius esse *Nihil*. Ut conjugium tuum
fit,

24. ORATIO.

sit felix & sine lite perennet , uxori tu
omnia impetrat & imperet *Nihil*. Mi-
ror , quod s̄æp̄e ob furtivam conjugis
nequitiam , vir bonus vocetur cornu-
tus. Profectò quæ non fecimus ipsi,
vix ea nostra puto. Cur igitur à petu-
lantissimo populo digitis monstratur
omniumque ludibriis exponitur, qui &
populo & conjugi suæ fecit *Nihil*? Cer-
vus cornua mutat singulis annis. Ast
Gelliæ maritus quotidie. Quæritis, quid
hoc viro sit patientius ? *Nihil*. Theo-
logis confitenda sunt peccata, JCtis re-
censenda integra causa , Medicis descri-
bendus est morbus. Si animas , si for-
tunas, si corpora vestra tueri vultis , his
tribus dissimulate *Nihil*. Corydon
s̄æp̄e , quæ tacenda sunt , dicit amico,
quem deinde per omnia sacra & pro-
fana orat , ut hæc quæ audiverit æterno
silentio premat. Visne ô Corydon
alios silere? Sile ipse, & dic *Nihil*. Arde-
lio tota die vagatur per urbem , semper
quæ-

O R A T I O.

23

quærens quid novi? quid novi? Dum omnibus omnia simplici animo credit, facit ut sibi credatur *Nihil*. Politicus omnia prudenter desperat, & omnia fortiter sperat, & omnia diligenter cavit, & sic tandem metuit *Nihil*. Si sapitis, omnia cautè & citò facite, sed temerè aut timidè, subitò aut serò *Nihil*. Quæritis, quid sine auxilio Optimi Maximi Dei facere possitis? *Nihil*. Inter Christianos, quosdam vita damnabit, quosdam doctrina. Sunt non pauci qui religionem suam defenderent usque ad ignem EXCLUSIVE. Mirum, quod pura religio pietatem quidem suadeat, sed plerunque obtineat *Nihil*. Sæpè videbis homines, qui tota vitâ læti, bibuli, tumultuantes. Ast, quando infelior hora incidit, ad libellos precatorios properant, & deterso priùs pulvere torvos vultus figurant ad devotionem & multum suspirantes preculas quasdam querunt infortunio suo convenien-

nientes. Deinde paginas precationum illarum numerant, & si nimis prolixæ sunt, aut compendiosiores quærunt, aut libellos iterum claudunt. Hi quia destituuntur harmoniâ pectoris & oris digni evadunt, ut à Deo accipiant *Nihil*. Si toties effoderentur oculi, quoties scandalum caperent & peccarent, universum genus humanum propediem videret *Nihil*. In extremo die divites quidam dicent se aurum, metallum illud maledictum, illud malorum omnium irritamentum abjecisse ad pedes citharædi & chorauli. Ast pauperibus, Christi amicis, clamabunt se religiosâ manu dedisse *Nihil*. Prætores aliquæ cives & rustici divites, Magnatibus mittere solent gallos, capos, anseres, turdos & alia. Pauperibus verò *nihil* dant. Quid insani! Si mittere vultis munera cuique personæ convenientia, mittite cibos pauperibus & patronis vestris aut famem aut *Nihil*. Stercus, excremen-
tum

ORATIO

tum quidem vile est, sed tamen non in-
utile. Nam sine eo, Medici & Agri-
colæ possident *Nihil*. Jcti, rem litigio-
sam trahere amant, tanquam nunquam
finiendam, & cum causâ exciderunt,
cliens verò rebus suis, mercedem nihi-
lominus postulant, saltem quod eru-
buerint. Cliens si sapit, testandæ grati-
tudinis causâ ipsis dat *Nihil*. Politici,
qui ex Italiâ & Galliâ reduces à patrum
nostrorum moribus recedunt, & o-
mnes pulices tuſſire audiunt, ſemperq;
nova instituta crepant, non quia bona,
ſed quia nova ; ii, inquam, interdum
imitari videntur Orbilium, qui Gram-
maticam reformaturus noluit discipu-
los fuos dicere. **SUM**, **ES**, **EST**, ſed
SUM, **SUS**, **SUT**. Cui vir quidam fide &
moribus antiquis præditus in aurem
dixit: **SUM**, **SUS**, **SUT**, thut fein gut / **SUM**,
ES, **EST**, laſſ bleiben wie es iſt geweſt. At
hi ipsi politici, ſi omnia improbant, *Ni-
hil* venerantur. Multi Pompejani ſunt,
ſi vin-

si vincit Pompejus. Si Cæsar vincit, ex tempore Cæsariani fiunt. Quæritis, quid ab his sperare debeant boni Principes? *Nihil.* Templum Ephesiæ Diana tuta reddebat obæratos à creditoribus. Quæritis, quid hac in re asylum tutius præbeat? præter parsimoniam *Nihil.* Mercator, si rem fidemque perdidit, cantillat vacuus coram latrone viator, quia videt sibi posthæc restare *Nihil.* Veteres credebant nummos sine chirographo, sine cera. Nunc sine utroque *Nihil.* Dindymo in utrâque fortunâ fidus fui, ille mihi perfidus esse incipit. Si causam quæro, respondet: **P**ROXIMUS EGO MIHI ipsi. Sis ergo, inquam, proximus tibi, non mihi. Ich mag so kein Schelmen zum Nachbarn haben. Aut fidum amicum & vicinum cupio aut *Nihil.* In nundinis Francofurtensibus necessariò implendus est Catalogus librorum. Quæritis, quid plerique hodie scribant vel exscribant, quod

O R A T I O.

19

quod non scriptum prius? *Nihil*. Cur tot asini sacra *Isidis* ferunt? Quia in Scholâ Socratis didicerunt *Nihil*. Socrates sapientiâ à culo ad gurgulionem impletus dixit, se hoc unum scire, quòd sciret *Nihil*. In gente literariâ multi sciunt *Nihil*, & nesciunt se scire *Nihil*. Malum & *Nihil* & non ens, synonyma esse dicunt Metaphysici. Ergò si literati copiosè sed malè scribunt, scribunt copiosum *Nihil*. Plerunque magna volumina autoribus suis vehementer placent. Alii in iis laudant *Nihil*. Forsan risu me dignum diceretis, si surdo dicerem: AUDI, cœco: ECCœ, claudio: VENI. At ego tamen vidi, qui Doctores & Magistri creati, jussi que docere varias artes & facultates, & ad gradus hos præter velle attulerunt *Nihil*. Miræ sunt rerum humanarum vicissitudines. Fortuna sævo læta negocio, ludo in insolentem ludere pertinax, transmutat incertos honores, nunc mihi nunc aliis benigna.

benigna. Quæritis , quid in eodem
semper statu maneat ? Nihil. Nulla est
commoditas, quæ non sua fert incom-
moda secum, Ægyptus Nilum habet
coloni vice fungentem. Sed idem Ni-
lus habet Crocodilum quadrupes ma-
lum, terrâ pariter & flumine infestum.
Cyrenaica rosas fert odoratissimas at-
que unguentum pulcherrimum; sed ea-
dem quoque generat Basiliscum fruti-
ces hominesque necantem. Arabia ab
odoribus quos spirat & in totum spar-
git orbem , felicis cognomentum ad-
pta est , sed eadem noxiis serpentibus
colore mentientibus terram & pesti-
lentibus morbis ex gravitate aëris con-
tractis, ita impeditur, ut infelicis cogno-
men non malè gerere possit. China di-
citur fertilissima & totius Orientis hor-
reum. Populus Chinensis (sive, ut ma-
vult Scaliger, Sinensis) tantâ est ingenii
felicitate, ut vulgò dicatur , Chinenses
habere duos oculos, Europæos unum,

cate-

cæteros populos nullum. Ast quod pericula regnum illud non raro circumstant? Interdum enim ignis cælitus immisus totos pagos, urbes, provincias depascit. Sæpe diluvia & inundationes, obvia quæque prosternunt, sæpe terra horrendo cum fragore intremiscens, diuictis faucibus pecora & se ipsam devorat. Quæritis, quid sit ab omni parte beatum? *Nihil*. Pueri sæpe preciosissimis Xeniis, auro atque argento præferunt placentas vel alia gustui grata. At *Nihil* melle dulcius. *Nihil* tam boni saporis est, ut non indigeat vel sale vel condimento alio. Sæpe videbis ægrotum respuere turdos atque lepores, quibus primam in mensis gloriam tribuebant veteres. Interrogatus verò quid ergo desideret? postulat *Nihil*. Nescio quo consilio quasi à natura pueris insatus sit amor *Nibili*. Nam si male sibi consciit sunt, si virgas timent, præceptoribus suis anxiè se excusant, dicendo;

Parce

Parec præceptor, parce. Ego enim feci
Nihil. Pluente Jove tardius lambulat
vafer Menalcas , ut crescat lactis copia
ex imbre , tandem miles venit , & lac
devorans redhostimenti loco reponit
Nihil, Ignavus clamat , optimam esse
rem labore non partam sed relictam.
Proinde mortuâ novercâ lugubri pallio
tegit gaudium suum,tandemque ad hæ-
reditatem dividendam avidâ spe acce-
dens , invenit *Nihil*. Chymici omnia
bona sua dilapidant propter lapidem,
& totum cum nihilo multiplicantes
post laboriosissima & ingeniosissima
mendacia producunt , *Nihil*. Fata re-
gunt fatuos,sapiens dominabitur astris.
Astrologi aliarum rerum prædictiones
profitentur , suas ignorant. Quæritis,
quid iisdem in tot Calendariis mentien-
tibus credam ? *Nihil*. Nostri Philo-
phiæ Studiosi , quanquam sciunt cru-
menas non admodum plenas esse , Syl-
logismos tamen in Darapti & Felapton
faciunt,

faciunt, quibus probant in universa na-
tura vacuum esse *Nihil*. Apud Batavos,
illos Neptuni filios, novi philologum,
qui viginti annorum spacio, orbi terra-
rum rem præstítit utilissimam, dum
non sine ingenti labore observavit, in
toto Homero unum tantum esse ver-
sum, in quo omnes partes Orationis si-
mul contineantur. Philologus ille fa-
storum hebdomadalium lectione pa-
scitur atque pinguescit sicut aëre cha-
mæleon, & esurire mavult aut ad secun-
dam prandere, quam nescire mendacia.
Quæritis, quid à Batavis pro tanto la-
bore accipiat? *Nihil*. Tullius clamat
inepti Oratoris brevitate longius &
molestius videri *Nihil*. At ego dico,
Tullii longissimis Orationibus brevius
& suavius esse *Nihil*. Hactenus noctem
unam atque alteram combussi in perlu-
strandis Antiquitatis monumentis.
Non semel profundis meditationibus
immersus cogitavi, quomodo vobis

con-

consulere debebam, ut tandem discatis
grandia verba loqui, qualia de Sabina-
rum raptu , de Polyxenæ tuimulo , aut
jam jamque morituro Catone decla-
mare solent Oratores tragicis. Sæpe
quoque Ciceronianum Peripateticum,
que sermonem Lucianico miscens, de-
ducere vos volui ad priscam Philofo-
phiam , non spinosam illam & atro-
cem, sed suavem, plenam risus & asper-
sam dulcore amoenitatis. Suadeo illis
ut ex præscripto Martialis laetucis utan-
tur & mollibus malvis , qui molestè fe-
runt , si non statim ex juvene senex fio,
sed interdum Poëtas imitor, qui sub ri-
diculis fabularum involucris res serias
tractant. Nec amo perpetuam gravita-
tem, nec jocos perpetuos. Ast heri ta-
bulas meas Oeconomicas anxiè perlegi
omnesque cistas meas excussi , ut vide-
rem , quid ineptiis meis promeruerim.
Quæritis, quid invenerim? Nihil. Qui
& de hujus & de futuræ vitæ felicitate
finali-

Finaliter desperant, quos nec Theologorum nec Medicorum solatia erigere possunt, qui in hac vita & improbi & stulti sunt, eos in vita futurâ juvabit *Nihil*. Dives sindone & preciosis gemmis ornatus sepelitur, qui ex utero matris attulit. *Nihil*. Parasito in universa urbe non videtur esse vinum generosius, quam pro quo datur *Nihil*. In Schola Grammaticorum, promittere & fallere verba esse dicuntur, *Nihil* verò nomen. Quam mirabiles vero Grammatici sunt, filii hujus seculi? Nam dum verba dant, *Nihil* dant. Cur avarus exhæres cœli est? Quia eum expensi pænitet, & præterea *Nihili*. Ambitiosi quidam, postquam nobilitatis insignia Noachi diluvio amissa, in Hyrcaniæ aut Armeniæ montibus repererunt, videri volunt divites, cum domi esuritione arescant, ut dentes eorum vel silicem comedere queant, tandem post varios casus moriuntur & hæ-

P redibus

redibus suis relinquunt *Nihil*. Si ad ma-
re Balthicum in Gymnasia quædam ve-
neris , occurret tibi senex philosopha-
ster, cuius caput syllogismis ita imple-
tum , ut credam nec jovis cerebrum
æquè gravidum fuisse cum Palpadem
parturiens Vulcani securim implora-
ret. Hunc si salutaveris dicens : Mul-
tum , plus , plurimum salvus fortuna-
tusque sis Ornatissime Doctissime si-
mülque Humanissime Domine Magi-
ster. Tum protinus omnes locos to-
picosmente percurret , ut argumentis
pro & contra collectis videat , an etiam
ex utilitate Reip. literariæ sit , tibi re-
spondere ? Tandem barbam semel at-
que iterum demulcens , post violentis-
simam tussim dicet : Ago vobis gratias,
Litteratiss. Domine Johannes. Si in-
tercedente ejus vel ancilla vel uxore fa-
vori ejus te insinuaveris , Scholasticam
suam sapientiam pro PECUNIA tibi ex-
plicabit , non secus ac circulatores in-

nun-

nundinis Francofurtensibus, qui ursas
saltantes nulli ostendunt nisi numeran-
ti pecuniam. Postquam vero sæpè di-
xit, ita statuit Beurhusius, ita sentit
Heizo Buscherus, & hæc est opinio
Keckermannii, Tandem de suo addet
Nihil. Ziphusi, sapientibus videris
esse stultus, stultis videris esse sapiens,
quid ipse Tibi? Multa, inquis, Scho-
lasticorum volumina perlegi. Sed ô
optime Ziphusi, quemadmodum æger
stomachus multa degustat, & conco-
quit nihil, sic & tu multa legisti & sapis
Nihil. Omnis honos, onus. Onera
autem sæpe asinis imponuntur non
equis. Sed, non uni fortuna in ignotâ
tellure floruit, qui in patriâ fuit *Nihil.*
Orbilium dicunt esse præditum inge-
nio igneo. Quæritis, quo arguento
id credam? Quia igne nascitur *Nihil.*
Invidi sæpe invidiam torquent non ad
causas sed ad personas. Idem affectus,
pro temporum & personarum sorte,

nunc virtutes sunt , nunc vitia. Vultis
adversus hos invidiæ aculeos tuti esse?
Nihil discite , *Nihil* possidete. Hodie
in conviviis vestris multi bibent pro fa-
mitate Regis , qui cras sentient acerri-
num capitis dolorem. Vultis hoc ma-
lum vitare ? *Nihil* bibite. Eodem mo-
do quo hodierno festo sapiens sustinet
personam stulti , stultus personam vel
Consiliarii vel Regis , ita ferè distri-
buuntur dignitates in universo mundo.
Multis vel per Genitivum vel per Da-
tivum casum , vel per alium fortunæ lu-
sum assignantur officia , ut vivere pos-
sint sicuti Canonici in Papatu , & Rei-
publicæ prodesse *Nihil*. Servus qui-
dani industrius aliquando herum suum
allocutus est ita : Domine , vacat of-
ficium mihi idoneum. Hoc si abs te
peto , sordeo. Si taceo lateo. Quæso
igitur , consulas mihi , quâ arte è pulve-
re & luto emergere , & officium illud
occupare possim ? Herus breviter de
generc

ORATIO.

29

genere officii quarens, respondebat:
Sis bono animo, serve fidi. Meritis
majora. Præficiam te ampliori hono-
rum culmini. Servus miserrimâ spei
incertæ dulcedine diu infestatus, tan-
dem accipiebat *Nihil*. Laude digna
censetur politicorum illorum pruden-
tia, qui semper ad excitanda bona in-
genia excogitant præmia, quæ quidem
honorifica accipientibus, sed ærario
publico nocent *Nihil*. Ubi nullum vir-
tutis præmium, ibi nullus virtutis sti-
mulus; ubi nullus virtutis stimulus, ibi
nullum pro virtute certamen, ubi nul-
lum pro virtute certamen ibi virtus ipsa
tandem abit in *Nihil*. Quæritis, quid
factu sit difficile & sine spe præmii fiat
facile *Nihil*. Thaidi, ut bona sit, præ-
ter velle deest *Nihil*. Nano ut magnus
sit, præter posse deest *Nihil*. Natura
nobis linguam unam dedit, manus
duas, ut pauca promittamus & multa
præstemus. Sed homines quidam pu-

P 3 tant

tant se manum unam habere & linguas
duas , hinc multa pollicentur & præ-
stant *Nihil*. Promissis dives quilibet
esse potest. Ast postquam mihi multa
à multis promissa, possideo *Nihil*. Læ-
dimus vivos innocentes , eodemque
laudamus mortuos. Proinde vita ni-
grius & morte candidius esse puto *Ni-
hil*. Ne jussu Pontificis cum Docti-
fimo Jordano Bruno , Nolano Italo,
flammis addicar , statuo cœlum moveri
& terram stare. Hinc fœminas quaſ-
dam , Fœminas verò ? Imò etiam ma-
gnos viros cœlestia ingenia habere su-
spicor. Nam quia singulis momentis.
moveri & mutari possunt & inconstan-
tissimi sunt; procul dubio terrenum ha-
bebunt *Nihil*. Qualis in cœlo erit ami-
citia, si in terrâ casto amore dulcius est.
Nihil. Asine , dum de moribus seculi
scribo, me flocci facis, nauci atque ter-
unci. Quæris, quanti te faciam? *Nihili*.
Nam quod in te admirer , quod in te
amein.

ORATIO

37

amem laudemque, video Nihil. Vir
quidam ingeniosissimus, qui jam in illu-
strissimâ quadam aulâ chori Musici
præfectus est, mihi aliquando recen-
suit, se in pueritiâ suâ ex obscuris præce-
ptis Grammaticæ non potuisse discere
discrimen inter nomen & verbum.
Proinde Ludimagistrum hanc tandem
tradidisse observationem: Cuicunque
vocabulo apponi possunt particulæ.
Ich/Du/Er/hoc verbum est, non no-
men. Tandem discipulum interroga-
tum: Stultus, est ne verbum vel nomen?
respondisse, est verbum. Cur? quia
dicere possum. **I**ch Marz/Du Marz/er
Marz. Ut ut contradicat universa
Grammaticorum Synodus, ego tamen
pronuncio respcionem hanc esse ve-
rissimam. Narravere patres & nos nar-
ravimus omnes. Et qui hac in re mihi
assentiri nolunt, cæteros stultiâ supe-
rant. Quæritis autem, quid singulari
hoc privilegio gaudeat, ut semper &

P. 4.

ubi-

ubique sapiat? *Nihil.* In Epistolis ob-
scurorum virorum quidam exclamat:
In mundo mirabiliter vadit. Et quam
vellem h̄ic diffundere vela Orationis!
Sed h̄ac de re Plato suadet dicere *Nihil.*
Nostis me hominem esse boni pecto-
ris & linguae liberae, sed ea res parum
michi profuit. Proinde si in nundinas
Francofurtenses rediero, emam mihi
psittacum. Ab hoc animalculo discam,
aut aliorum sermones imitari, aut di-
cere *Nihil.* Imò hactenus à me didici-
stis *Nihil.* Si creditis vos jam dum sci-
vissim *nihil*, in posterum Deo clementer
adjuvante dilccemus *aliquid.* Quod ut
feliciter fiat & auspicatō, tuam ante fa-
ciem supplex procumbo, ô magnum
cœli Numen, tuamque bonitatem &
misericordiam in vota precesque meas
cito. Dam h̄i ô Numen, quod jubes,
& jube deinde quodcunque vis. Tu
aperire potes os mutuorum & infantil-
les linguas facere dissertas. Proinde
jam

ORATIO.

35

jam dehinc nobis succurre.
Nam Tua res agitur. Diffla nu-
bes, quæ mentes nostras obscu-
rant, easdemque illustra gratio-
fo lumine tuo, ut concipient op-
tima, ab inutilibus fecernant uti-
lia, à super vacuis necessaria, à
falsis vera. Da ut pietatem semi-
per colamus sine superstitione,
omnemque virtutem exercea-
mus sine ostentatione. Sine
ostentatione dico, communi
literatorum vitio. Nullis occu-
pationibus prophanis sic disti-
neamur, ut non aliquot horas
quotidiè seponamus percipien-
do vero & precicissimo studio-
rum fructui, qui consistit in con-
templatione & cognitione Tui.

P 5 Sem.

Semper nos sollicitet vita æterna:
& utilitas publica , non avaritia
aut opum aut famæ laudisque po-
steræ. Semper cogitemus , fore
ut aliquando Te cognitore di-
spiciatur , non quid legerimus
sed quid fecerimus.. Omnes lu-
cubrations , omnes meditatio-
nes nostræ nos ducant ad pietä-
tem , cui ut Dominæ Comites
semper eant bonæ artes , ut pe-
dissequæ. Protege Illustrissimum
patriæ nostræ patrem , cuius lau-
des , mortales omnes avidissimis
autibus excipiunt , cuius HEROL-
EA facinora & præsens ætas
& infinita posteritas non sine
ingenti veneratione numerabit.
Protege Illustrissimam puerpe-
ram,

ram, optimam patriæ nostræ matrem, cuius inter nepotum cuneos exultantis imaginem sæpè pro Cybele bonus posteritatis error accipiet. Protege universam lustrissimæ domus Hassiacæ progeniem. & fac, ut multiplicatae miserationes tuæ pergant fidem facere, te tibi hujus provinciæ curam peculiarem se posuisse. In primis potentissimâ dextrâ tuâ tueri novam prolem, quâ nuper & Principem & subditos exilarasti. Inde animo ejus metum tui, membris dâ robور & decus & pulchritudinem, vultui gratiam, sermoni elegantiam & faciem omnino talem quam Illusterrissimi parentes optant, nos vo-

P 6. tis.

tis & expectatione concipimus,
qualem denique fas est esse eam
cujus ortus ad te autorem refre-
tur. Denique Serva tibi bono-
que publico Patres atque cives
Academiae hujus, & fac ut ex hoc
fruticeto Ecclesiae tuæ ex hoc
Museo Germaniæ , magnâ co-
piâ produci possint, non Biberii,
non Capitones, non Rabirii, sed
egregiū viri, illis muneribus ido-
nei quibus eos destinasti. Quæ
facta sunt tege , quæ futura sunt
rege. Fac ut gigantea audacia
diliringatur , vita Epicurea cor-
figatur , Cyclopica immanitas
compescatur, & post hæc, etiam
bonis literis inimici , pleno ore
pronuncient, quod Marpurgum
sit'

sit officina pietatis , magistra hu-
manitatis, fons honestatis, scatu-
rigo utilitatis , seminarium mo-
rum & disciplinæ , emporium
omnium bonarum literarum &
cornu copiæ omnimodæ felici-
tis. Salus Academiæ/ quam pro-
vinciæ hujus palladium esse , illi
vident) unicuique suprema lex
sit. Hanc pro se quisque quan-
tum niti potest, promoteat con-
silio , re , votis. Et hanc nostræ
conditioni tam convenientem.
curam nullo neque tempore ne-
que loco, nulla occasione à no-
bis desiderari patiamur.

Sic vivat Princeps Illu-
striSSimus , vivant Patres

Aca-

Academici , vivat & flo-
reat universa Studioso-
rum corona, cui me quan-
tus quantus sum L. M. Q.
dedico.

AD LECTOREM.

LEctor. Si methodum in discur-
su hoc desideras , scias me con-
fusionē hac non sine causā usum esse.
At que illæ causæ? dicent invidi
mei. Ut eas asini ignorant , dico
Nihil. Nolo in tota hac Oratione
Te desiderare Nihil. Raptim eam
effudicū agere volui Nihil. Nihil
ajunt mederi oculis , ego invidiam
id præ-

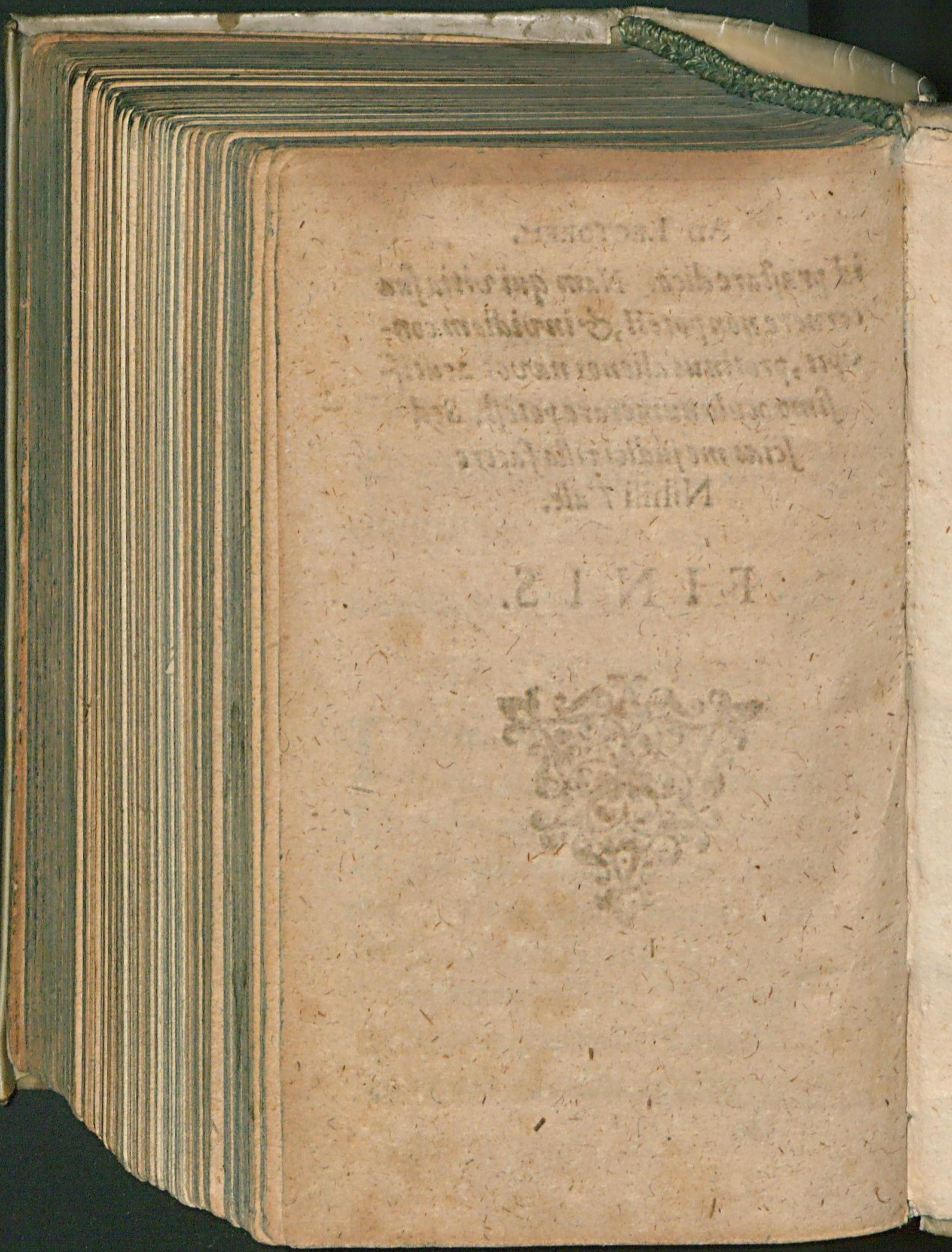
AD LECTOREM.

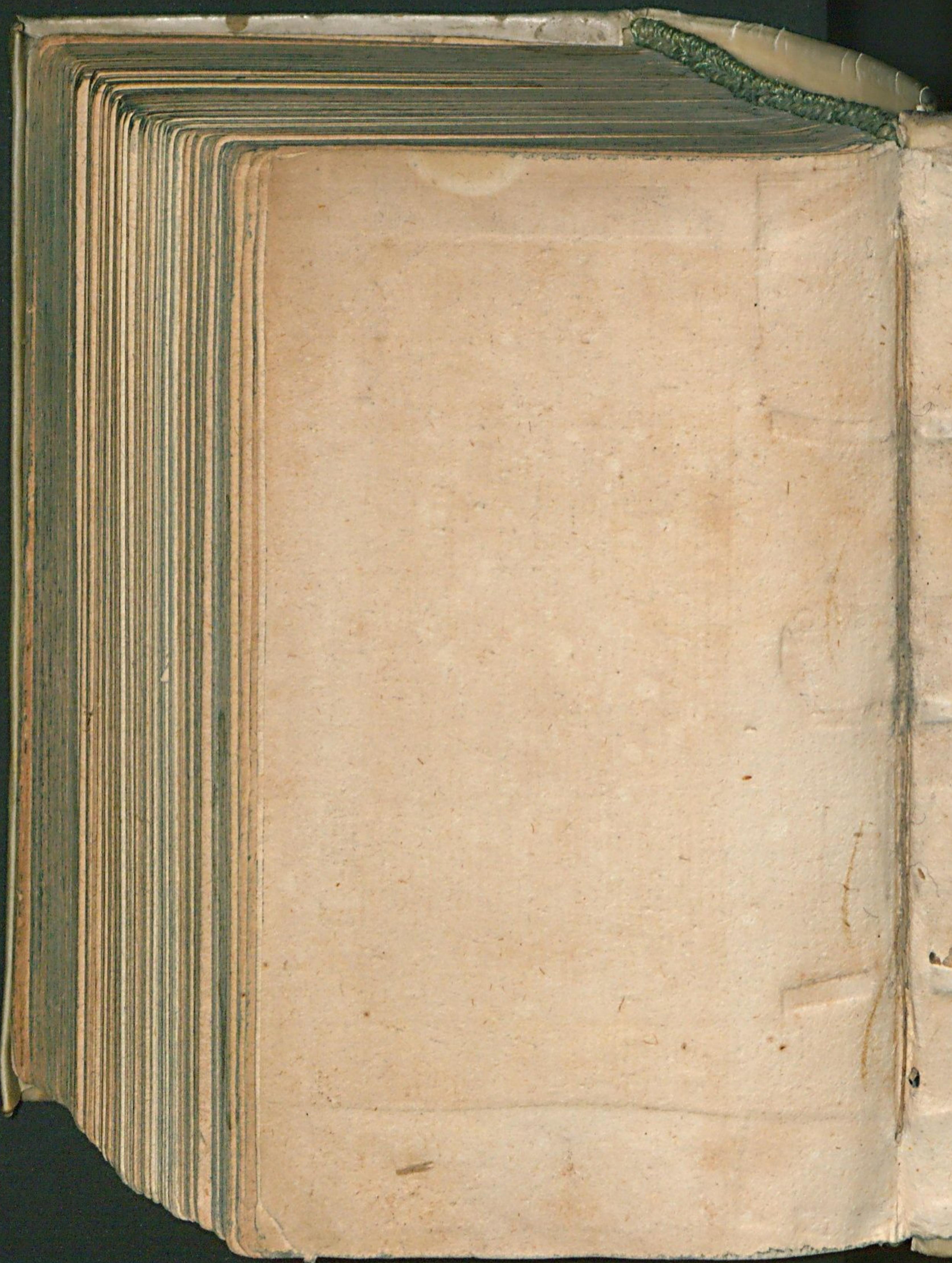
*id præstare dico. Nam qui vitia sua
cernere non potest, & invidiam con-
cipit, protinus alienos nævos & uti-
fimo oculo numerare potest. Sed
scias me judicia illa facere*

Nihili Vale.

FINIS.

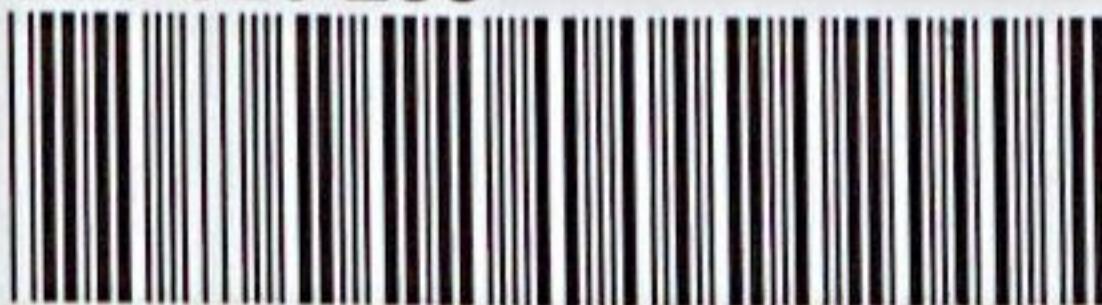

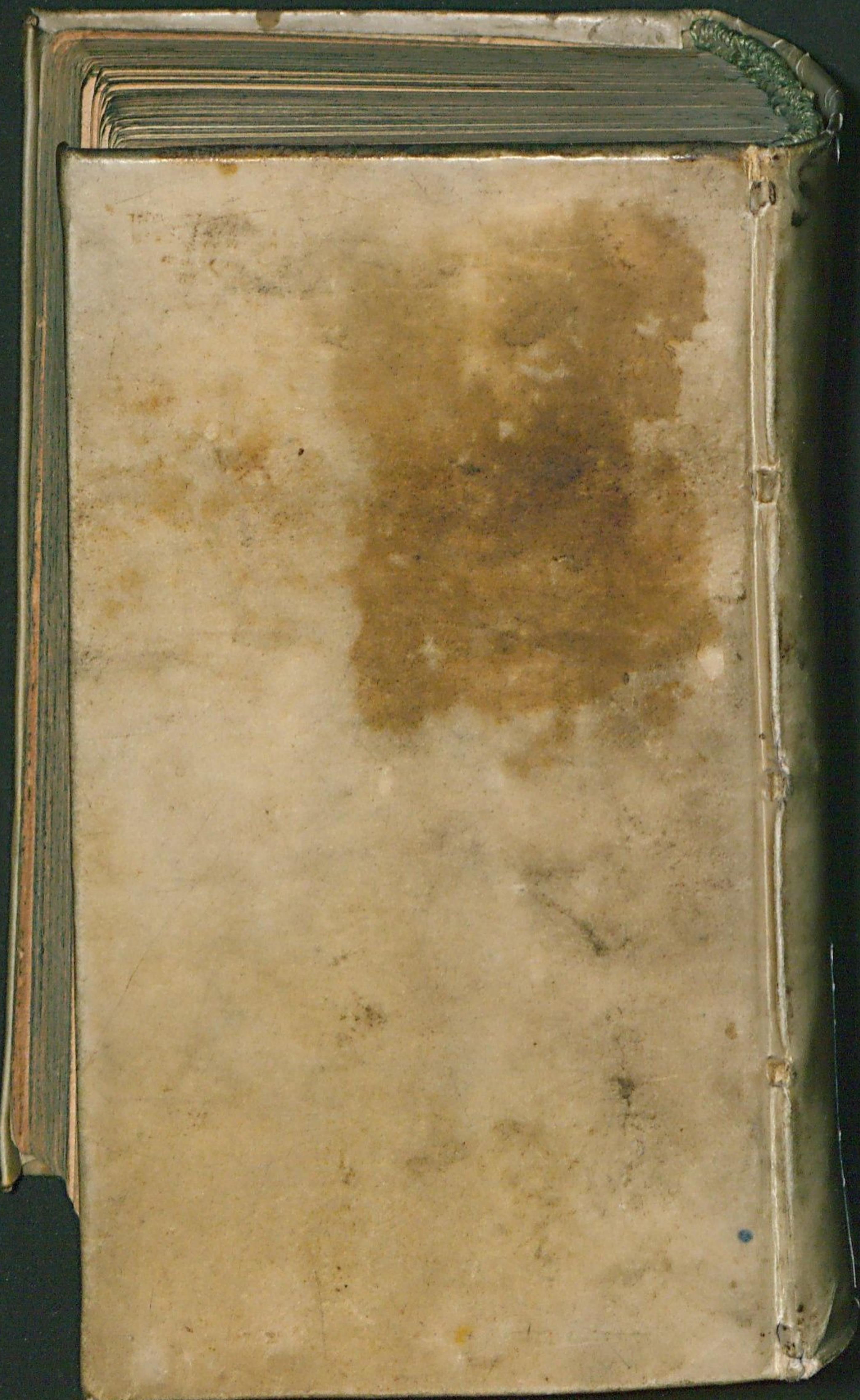

6711
lg. 9

ULB Halle
003 620 255

3

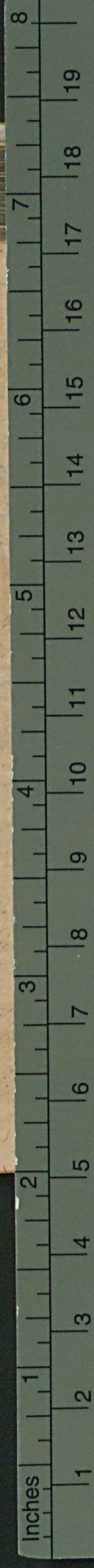

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White Black 3/Color

XENIUM Sive DE USU ET PRÆ- STANTIA NIHILI,

DISSERTATIO
Ex
AVELLINO

MARPURGENSI

Editionis ultima.

Marpurgi Hassorum.

Typis SALOMONIS SCHADEWITZII,
Academie Typogr.

ANNO M. DC. ICC. LVI.